

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

שינוי או ביטול תנאי מעצר בית

החוק הישראלי מורה לשופט הדן בהארכת מעצרו של חשוד במסגרת מעצר ימים להורות על חלופות מעצר, ככל שהחלופה מאפשרת שמירה על מטרות המעצר. הוראה זו מכוונת לשמור על זכויותיו וחירויותיו של אזרח החשוד בביצוע עבירה, שכן כל עוד לא הוכחה אשמתו, יתכן שמדובר באדם חף מפשע. ככל שהדבר מתאפשר, מבלי לפגוע במאמצי החקירה ומבלי שיהיה סיכון לכך שהחשוד יעלם או יברח, מורה החוק לשופט מעצרים להעדיף חלופות מעצר ולמנוע פגיעה שאינה הכרחית בכבודו ובחירותו של החשוד. מעצר בית הינו חלופת מעצר נפוצה, המאפשרת לחשוד לקיים אורח חיים "רגיל" יחסית. במקרים מסוימים, כאשר החקירה מתארכת או כאשר חלים שינויים בנסיבות חייו של החשוד, עולה הצורך בשינוי תנאי מעצר הבית. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר הבא מהו שחרור לחלופת מעצר בית וכיצד ניתן לשנות או לבטל תנאי מעצר בית.

מה זה מעצר בית

מעצר בית הוא חלופת מעצר, עליה מורה שופט מעצרים כאשר הוא מעריך שהדבר לא יסכל את מאמצי החקירה, בכדי לצמצם פגיעה שאינה הכרחית בחירויותיו ובכבודו של חשוד.

במסגרת מעצר בית, מורשה החשוד להישאר בביתו, או במקום אחר עליו מורה בית המשפט, תחת פיקוח המבטיח שלא יפגע בחקירה ולא יבצע ניסיונות בריחה או היעלמות.

בית המשפט עשוי להשית על העצור תנאים למעצר הבית על פי שיקולו של השופט. בין השאר, יכול השופט להורות על הפקדת ערבות, איזוק אלקטרוני, איסור לעבוד תמורת שכר או הוראה לקיים את מעצר הבית במקום מרוחק.

תנאי מעצר בית

כאשר בית המשפט מורה על שחרור עצור למעצר בית, הוא מתווה את תנאי המעצר. מעצר בית יכול להיות מעצר מלא או חלקי, הוא יכול להתבצע בביתו של החשוד, בבית מי ממכריו או במקום אחר, מרוחק ממקום מגוריו או מקום עבודתו.

בטרם יישלח החשוד למעצר בית, על בית המשפט לוודא שהמקום אליו נשלח החשוד ראוי למגורים ויאפשר לחשוד לשמור על בריאותו וכבודו. כמו כן, בית משפט יכול להורות על חלופת מעצר במוסד טיפולי, מכון לגמילה וכדומה.

במהלך מעצר בית, על החשוד להיות תחת פיקוח של אדם שבית המשפט מצא כי הוא אחראי ואמין ויוכל לפקח על החשוד בהצלחה. ללא פיקוח ראוי, לא ניתן להמיר מעצר במעצר בית, שכן לא ניתן להבטיח שהמטרה לשמה

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

מבקשות הרשויות לעצור את החשוד תתקיים.

מפקח על חשוד במעצר בית יכול להיות הורה, קרוב משפחה, או חבר קרוב של החשוד. במקרים בהם חלופת המעצר מתבצעת במוסד שיקומי, כמו למשל מכון לגמילה, העצור יהיה תחת פיקוחם של מורשים מטעם המוסד בו הוא שוהה.

פיקוח על חשוד במעצר בית הוא משימה חשובה. על המפקח מוטלת האחריות להשגיח על מעשיו של העצור ולדווח למשטרה במקרה שהחשוד מפר את התנאים וההגבלות שהוטלו עליו במסגרת מעצר הבית.

כאמור, בית המשפט המורה על שליחת החשוד למעצר בית, קובע את תנאי המעצר, בין היתר, קובע בית המשפט האם יהיה זה מעצר מלא או חלקי;

□ **מעצר בית מלא** - מעצר בית מלא פירושו שהחשוד ימצא תחת פיקוח 24 שעות ביממה. במקרה כזה תותר יציאה מהבית אך ורק לצורך הגעה לבית המשפט, לצורך פגישה עם עורך הדין, לטיפול רפואי וכדומה.

□ **מעצר בית חלקי** - במעצר בית חלקי יהיה פיקוח חלקי על העצור, על פי רוב בשעות הערב והלילה בלבד, לפי הנחיות בית המשפט. כמו כן, ייתכן מעצר בית חלקי בו תותר לעצור יציאה של שעתיים במועדים קבועים במהלך היום לשם התאווורות, בנוסף לכך, יתכן שיאשרו לעצור לצאת בשעות קבועות לצורך קבלת טיפול רפואי, לצורך יציאה לתפילה בבית הכנסת או לשם התייצבות במשטרה. למעצר בית חלקי עשויות להתלוות הגבלות שמטרתן למנוע מהחשוד להימלט או להיעלם, כמו הפקדת דרכונו, הוצאת צו עיכוב יציאה מן הארץ, איזוק אלקטרוני, איסור על שימוש באמצעי תקשורת ודרישה להתייצב בתחנת המשורה במועדים קצובים.

□ **מעצר בית של קשישים וקטינים** - כאשר מדובר בעצור קשיש, ניתן לקיים את מעצר הבית בבית אבות המיועד לכך. בית האבות מצויד במצלמות המאפשרות את הפיקוח הנדרש. כאשר מדובר בקטינים, ניתן לקיים חלופת מעצר במוסדות סגורים לקטינים.

□ **ערבות** - בית המשפט יכול להורות לעצור וכן למפקחים הממונים עליו, להפקיד ערבות כספית. במקרה של הפרת תנאי המעצר, יכול בית המשפט להורות על חילוט כספי הערבות.

הפרת תנאי מעצר בית

כאמור, מעצר בית מהווה חלופת מעצר עבור חשודים שהשופט סבור ששהייתם בבית לא תפריע למהלך החקירה ולא תשבש את המטרה שעבורה נדרש מעצרו של החשוד. כדי להבטיח שחלופת המעצר לא תשבש את החקירה, מושטים תנאים והגבלות על כל חשוד שנשלח למעצר בית, הפרת התנאים הללו מהווה עבירה פלילית מסוג הפרת הוראה חוקית.

על פי חוק, במקרה של הפרת תנאי מעצר בית ניתן באופן מיידי להעביר את החשוד לבית מעצר רגיל. כמו כן, הפרת תנאי מעצר בית יכולה להביא להקשחת תנאי המעצר. במקרים בהם הופקדה ערבות כספית, הפרת תנאי

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

מעצר בית יכולה להביא לחילוט כספי הערבות.

מי שמסייעים לרשויות לאתר מקרים של הפרת תנאי מעצר בית הם המפקחים אותם ממנה בית המשפט עם שליחת העצור למעצר בית. תפקידם של המפקחים הוא לוודא שתנאי המעצר מתקיימים ולדווח על כל מקרה של הפרת התנאים. כמו כן, נעשה שימוש באמצעים כמו מעצר באיזוק אלקטרוני, ומתבצעים ביקורים של נציגי הרשויות לשם ביקורת הן על המפקחים והן על העצורים.

שירות המבחן ומעצר בית

כדי לבחון את האפשרות של חלופת מעצר, נעזר בית המשפט בתסקיר מעצר של שירות המבחן. למערך שירות המבחן, המצוי תחת משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, יש את הידע, כוח האדם והאמצעים הדרושים לבחינה מעמיקה של מסוכנות החשוד לעצמו ולסביבתו, בחינת המפקחים הממונים ובחינת חלופת המעצר שתתאים לנסיבותיו הייחודיות של כל עצור.

בית המשפט אינו מחויב לפעול על פי תסקיר שירות המבחן, אולם על פי רוב, נוהגים השופטים להיעזר ולהכריע בהתאם לנכתב בהם. מומלץ לחשוד או מפקח, המזומנים לשירות המבחן לצורך הערכה, לשתף פעולה באופן מלא עם עובדי שירות המבחן. במקרים בהם המלצת תסקיר שירות המבחן היא הפנייה למוסד טיפולי כחלופת מעצר, מומלץ לחשוד לשקול בחיוב היענות להצעה, הן בשל התנאים הנוחים יותר במוסד טיפולי מאשר בתא מעצר, והן בשל האפשרות לקבלת טיפול שסייע לשיקומו של החשוד, ישפר את איכות חיי העתידית ועשוי אף לסייע לו בהמשך ההליך הפלילי.

מעצר בית - חסרונות

ככלל, אין עוררין על כך שמעצר בית מהווה חלופת מעצר מיטיבה עבור חשודים, שכן תנאי המעצר של מי שמשפטם טרם הסתיים הם ירודים אף מתנאי המאסר של מי שנשפטו והורשעו. יחד עם זאת, גם למעצר בית יש מספר חסרונות. לרוב מעצר בית אינו מאפשר לעצור לעבוד ולהתפרנס. במקרים מסוימים עשוי ההליך הפלילי לארוך זמן רב, כך שתקופת מעצר הבית עשויה להיות ארוכה.

יתרה מכך, כאשר החשוד נמצא במעצר בית ולא במתקן כליאה, ייתכן שהחקירה תתבצע בקצב פחות מהיר מאשר במקרה בו החשוד עצור במתקן כליאה. כאשר מדובר במעצר במתקן כליאה, במקרה שההליך מסתיים בהרשעה ובגזר דין הכולל מאסר בפועל, תקופת המעצר תקוזז מתקופת המאסר שקבע בית המשפט. במקרה של מעצר בית - התקופה בה שהה הנאשם במעצר בית לא תקוזז מתקופת המאסר שתיגזר עליו.

כדי לשקול האם מעצר בית הוא חלופה רצויה עבור חשוד וכדי לוודא שתנאי מעצר הבית אכן יטיבו עימו מומלץ להיוועץ בעורך דין פלילי.

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

שינוי או ביטול תנאי מעצר בית

ניתן לערער על תנאי מעצר בית בכל שלב. בין השאר ניתן להגיש בקשה לשינוי מעצר בית מלא למעצר בית חלקי הכולל זמני התאווורות בהם רשאי העצור לצאת מן הבית, לשנות מעצר מלא למעצר לילי בלבד או אף להגיש בקשה לשחרור החשוד ממעצר.

התנאים להגשת בקשות אלו מוגדרים בחוק וכוללים שינוי נסיבותיו האישיות של העצור, התארכות של תקופת המעצר, וכדומה.

חשיבות איכות הייצוג המשפטי בבקשה להקלה בתנאי מעצר בית

שהייה במעצר היא חוויה קשה עבור כל אדם, חלופת מעצר היא על פי רוב רצויה ומקלה יותר עבור העצור. כדי להקל את תנאי המעצר, להמיר מעצר במתקן כליאה למעצר בית וכן כדי להקל על תנאי מעצר בית בהתקיים נסיבות מתאימות, יש להיעזר בעורך דין פלילי המתמחה במעצרים. עורך הדין ידע להציג בפני בית המשפט את הטיעונים והנסיבות המצדיקים הקלה בתנאי המעצר או במקרים מסוימים אף להביא לביטולם ושחרור האדם ממעצר.

חשוב להבהיר שמעצר בית או אף שחרור ממעצר, אין פירושה שההליך הפלילי נגד החשוד הסתיים. אמנם, מדובר בהקלה משמעותית עבור החשוד, אך ההליך הפלילי כנגדו ממשיך ויסיים רק לאחר קבלת החלטה לסגור את התיק, במקרה שלא יוגש כתב אישום. באם יוגש כתב אישום, ההליך יסתיים רק לאחר הכרעת הדין ובמקרה של הרשעה - יסתיים ההליך רק לאחר קביעת גזר דינו של הנאשם.

חווית המעצר היא טראומטית עבור כל אדם ומהווה פגיעה קשה בשגרת חייו ובשגרת חייהם של יקיריו. בכל מקרה של מעצר יש לפנות מידית לעורך דין פלילי המתמחה בייצוג עצורים, אשר בכוחו לפעול למען שחרור ממעצר או המרת המעצר בחלופה הולמת שלא תפגע בצורה כה חריפה בחירותו ובכבודו של העצור. במקרים רבים החלטות שופטי המעצרים במקרים אלו נוטה לכף החומרה עקב הקונספציה הראשונית והמוטעית של אשמת החשוד, לכן קיימת חשיבות מכרעת לייצוג וליווי של עורך דין.

על כן, קיימת חשיבות מכרעת לסיוע מטעם עורך דין מעצרים אשר יפעל במלוא המרץ ובכל אמצעי קיים בחוק לשינוי או ביטול תנאי המעצר. במידה ונעצרת, עליך להיוועץ באופן מיידי עם עורך דין שילחם עבורך בבית המשפט ויסייע לך להציג את גרסתך בצורה המשכנעת והטובה ביותר מבחינה משפטית על מנת שתקבל את החופש שלך חזרה. להתייעצות בנושא ניתן ליצור עימנו קשר בכל שעה בטלפון **052-6885006** או באמצעות הטופס המקוון [באתר](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.